

Nr 34.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1949 vid dess trettioandra sammanträde fattade beslut i sjöfartssociala frågor, dels ock i ämnet väckt motion.

Genom en den 10 mars 1950 dagtecknad proposition, nr 207, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden, anhållit om riksdagens yttrande angående följande i nämnda protokoll omförmälda, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1949 vid dess trettioandra sammanträde fattade beslut i sjöfartssociala frågor, nämligen

- 1) konventionen nr 91 angående semester med bibehållen hyra för sjömän;
- 2) konventionen nr 92 angående besättningens bostäder å fartyg; samt
- 3) konventionen nr 93 angående hyror, arbetstid och bemanning å fartyg.

Översättningar av originaltexterna till konventionerna ha fogats såsom bilagor vid propositionen, vartill utskottet får hänvisa.

I förevarande proposition förordas att ratificering sker av konventionen angående besättningens bostäder å fartyg. Med hänsyn till att konventionen angående semester med bibehållen hyra för sjömän, till skillnad från svensk semesterlagstiftning, stadgar olika lång semester för skilda kategorier arbetstagare föreslås, att konventionen för närvarande icke ratificeras. På grund av att konventionen angående hyror, arbetstid och bemanning å fartyg innehåller från svensk lagstiftning avvikande regler om minderårigas användning till arbete nattetid samt upptager bestämmelser om viss minimilön för matroser förordas vidare, att ej heller denna konvention för närvarande ratificeras.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehåft en i anledning av densamma väckt motion, nr 472 i första kammaren av herr *Norling*.

I motionen hemställes, »att riksdagen måtte besluta att med ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 207 ratificera samtliga i propositionen föredragna konventioner».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för Kungl. Maj:ts förslag, ävensom i fråga om de skäl, som motionären åberopar till stöd för sin hemställan, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen och motionen.

Ifrågavarande konventioner antogs vid Internationella arbetskonferensens trettioandra sammanträde, vilket hölls i *Genève* under tiden 8 juni—2 juli 1949. Konventionerna, vilka betecknas såsom reviderade konventioner, ersätta motsvarande vid arbetsorganisationens sjätte sjöfartskonferens år 1946 i *Seattle* antagna konventioner med samma benämningar (nr 72, 75 respektive 76). Sistnämnda konventioner behandlades i propositionen nr 321 till 1947 års riksdag (skr. nr 477) samt konventionen (nr 76) angående hyror, arbetstid och bemanning å fartyg dessutom i propositionen nr 265 till 1948 års riksdag (r. skr. nr 441). Av de i *Seattle* antagna konventionerna har Sverige ratificerat endast konventionen angående besättningens bostäder å fartyg.

Det må framhållas, att enligt arbetsorganisationens stadga envar medlemsstat skall inom ett år eller i särskilda fall inom aderton månader från avslutandet av ett konferenssammanträde underställa å sammanträdet antagna konventioner och rekommendationer medlemsstatens lagstiftande församling.

Yttranden över konventionerna ha avgivits av 1946 års sjömanskommitté, kommerskollegium samt delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet. Kommerskollegium har beträffande konventionen nr 93 inhämtat utlåtanden från Sveriges redareförening, Sveriges fartygsbefälsförening, Svenska maskinbefälsförbundet och Svenska sjöfolksförbundet. Dessa organisationer, vilka äro representerade i sjömanskommittén, ha förklarat sig icke påkalla att bliva hörda beträffande konventionerna nr 91 och 92.

Konventionen nr 91 angående semester med bibehållen hyra för sjömän.

Genèvekonventionen nr 91 avviker allenast i ett avseende från *Seattle*-konventionen nr 72. Föreskriften i artikel 5 att hyran skall omfatta skälig kostersättning har ersatts av en bestämmelse, att hyran må omfatta sådan ersättning. Ändringen innebär således, att kostersättning icke növärdigt måste ingå i semesterlönen. Syftet med ändringen var att underlätta ratifikation av konventionen för de medlemsstater, där kostersättning icke är ovillkorlig. Ändringen saknar betydelse ur svensk synpunkt, enär en sjöman jämlikt lagen om semester är tillförsäkrad kostersättning under semester och alltså blir förmånligare ställd än enligt konventionen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Ericsson, har i propositionen anförts följande:

»Genèvekonventionen nr 91 avviker från Seattlekonventionen nr 72 endast såtillvida, att enligt förstnämnda konvention rätten till kostersättning under semester icke är ovillkorlig. Eftersom den svenska semesterlagen tillförsäkrar sjömannen förmånligare villkor i detta hänseende, kan, såsom kommerskollegium framhållit, ändringen icke medföra att ratificeringsfrågan nu kommer i annat läge än då Seattlekonventionen anmäldes för 1947 års riksdag.

Anledningen till att frågan om ratificering av Seattlekonventionen ställdes på framtiden var den, att konventionens bestämmelser icke överensstämde med en grundläggande princip i vår semesterlagstiftning. Konventionen stadgar nämligen längre semester för befäl än manskap, medan den svenska semesterlagstiftningen tager avstånd från en sådan kategoriklyvning. Såsom framgår av vad förut nämnts föreligger angivna skillnad även mellan Genèvekonventionen och den svenska semesterlagstiftningen. Under senare tid har emellertid från skilda håll krävts att den i lag föreskrivna semestern om 12 dagar skall förlängas till att avse en ledighet om tre veckor. Detta spörsmål undersökes för närvarande av arbetstidsutredningen. Jag ansluter mig till den i samtliga yttranden över konventionen uttalade uppfattningen, att med ställningstagandet till ratifikationsfrågan bör anstå tills spörsmålet om treveckorssemestern avgjorts. Det må framhållas, att därest statsmakterna framdeles skulle besluta en lagändring, varigenom alla arbetstagare tillförsäkrades en årlig semester under minst 18 arbetsdagar, hinder för ratificering från svensk sida icke synes föreligga. Visserligen skulle den principiella skillnaden mellan konventionen och den svenska semesterlagen komma att kvarstå, men eftersom ingen svensk sjöman efter en sådan lagändring skulle få kortare semester än någon med konventionen avsedd sjöman, förlorar denna skillnad sin betydelse ur svensk synpunkt.»

Konventionen nr 92 angående besättningens bostäder å fartyg.

Genèvekonventionen nr 92 skiljer sig i en del avseenden från Seattlekonventionen nr 75. Avvikelserna äro emellertid för Sveriges del icke av större betydelse. Till artikel 1 har fogats en bestämmelse av innehåll, att under vissa förutsättningar avvikelser må göras från föreskrifterna i konventionens Avd. III angående beskaffenheten av besättningens bostäder. Förhållandena å fartyg få dock i det stora hela icke bli mindre gynnsamma än vid full tillämpning av konventionen. I artikel 7 har en mindre ändring gjorts i bestämmelserna om ventilationen å fartyg, som trafikera tropiska farvatten m. m. I fråga om antalet sovplatser för manskapet i ett och samma sovrums å passagerarfartyg må numera enligt artikel 10 intill tio meniga sjömän — även om de ej tillhöra ekonomipersonalen — inhysas i ett sovrums i stället för tidigare högst fyra meniga. I samma artikel har även en mindre ändring angående anbringandet av sovplatser vidtagits. Slutligen har till artikel 18 lagts en bestämmelse att fartyg, som efter konventionens ikraftträdande över-

föres till en konventionsstat från ett till konventionen ej anslutet land, skall kunna behandlas på samma sätt som ett fartyg, vilket är under byggnad eller ombyggnad då konventionen träder i kraft.

Sjömanskommittén framhåller, att den reviderade Genèvekonventionen nr 92 icke företer några större avvikelser från den av Sverige redan ratificerade Seattlekonventionen nr 75 eller innehåller strängare bestämmelser som skulle försvåra dess tillämpning å svenska fartyg. Kommittén förordar därför, att konventionen nr 92 ratificeras.

Jämväl *kommerskollegium* och *socialpolitiska delegationen* anse att, enär konventionen nr 92 icke innehåller något som skulle kunna utgöra hinder för en svensk anslutning, konventionen bör ratificeras för Sveriges del.

På de i yttrandena anförda skälen förordar *departementschefen*, att Genèvekonventionen nr 92 ratificeras.

Konventionen nr 93 angående hyror, arbetstid och bemanning å fartyg.

Den reviderade Genèvekonventionen nr 93 uppvisar i förhållande till Seattlekonventionen nr 76, förutom vissa redaktionella ändringar, endast två jämkningar av saklig betydelse. Sålunda har det ovillkorliga förbudet mot regelbundet övertidsarbete borttagits. Konventionen nr 93 innehåller i stället en bestämmelse, att regelbundet övertidsarbete skall undvikas, när så är möjligt. Vidare har den tid, efter vilken uppsägning av konventionen tidigast kan ske, ändrats från tio till fem år från den dag då konventionen träder i kraft.

Sjömanskommittén anför, att kommittén icke kunnat nå enighet i frågan huruvida Genèvekonventionen nr 93 f. n. bör ratificeras. De ombordanställdas representanter inom kommittén ha hävdad, att ratificering synes kunna ske redan nu, men inom kommittén har också gjorts gällande att hinder alltjämt föreligga för ratificering.

Sveriges fartygsbefälsförening uttalar sammanfattningsvis, att det är en angelägen uppgift för vårt land att ratificera konventionen, eftersom däri genom den internationella lagstiftningens syftemål om en utjämning i konkurrensavseende mellan de sjöfartsidkande länderna befrämjas.

Svenska maskinbefälsförbundet och *Svenska sjöfolksförbundet* intaga den ståndpunkten, att en ratificering av Genèvekonventionen nr 93 snarast bör komma till stånd.

Sveriges redareförening avstyrker bestämt, att Genèvekonventionen nr 93 ratificeras.

Sammanfattningsvis anför *kommerskollegium*, att det med hänsyn till den svenska sjöfartsnäringen och dess utövare, däribland sjöfolket självt, synes vara tillrådligt att tills vidare — och i varje fall tills visshet er-

hållits om att våra nordiska grannländer och England biträda konventionen — ställa sig avvaktande till frågan om svensk anslutning till den samma.

Socialpolitiska delegationen uttalar, att det i och för sig är önskvärt att Genèvekonventionen nr 93 ratificeras av Sverige. Delegationen säger sig å andra sidan icke kunna underlåta att giva uttryck åt sina principiella betänkligheter mot att arbetslönens storlek regleras i en internationell konvention. Enligt delegationens mening måste vid prövningen av ratifikationsfrågan särskild vikt tillmätas den omständigheten, att hithörande lagstiftning följer enhetliga linjer i de nordiska länderna. Intill dess visshet vunnits, att sådan likformighet kan uppnås, fortsätter delegationen, lära övervägande skäl tala för ett fortsatt uppskov med ställningstagandet till ratifikationsfrågan. Slutligen erinrar delegationen om den bristande överensstämmelsen mellan konventionen och 10 § sjömanslagen i fråga om användningen av minderåriga till arbete nattetid.

Ledamoten av delegationen *Sölvén* har på de av maskinbefälsförbundet och sjöfolksförbundet anförda skälen tillstyrkt ratificering. Ledamoten av delegationen *Brodén* har däremot, under hänvisning till de av redareföreningen anförda synpunkterna, avstyrkt Sveriges anslutning till konventionen.

I detta sammanhang må anmärkas, att *Skandinaviska transportarbetarefederationen*, som i sig innesluter sjöfolk och landtransportarbetare från de fyra nordiska länderna, samt *Svenska sjöfolksförbundet* i en till chefen för handelsdepartementet ställd, den 4 september 1949 dagtecknad skrivelse meddelat, att vid federationens konferens år 1949 i Helsingfors enhälligt beslutats, att federationen hos de nordiska ländernas regeringar skulle hemställa om att dessa måtte vidtaga erforderliga åtgärder för att ratificera konventionen angående hyror, arbetstid och bemanning. I anslutning härtill hemställs i skrivelsen, att Kungl. Maj:t måtte medverka till att konventionen snarast möjligt ratificerades.

Departementschefen har i propositionen anfört följande:

»Vad angår föreskrifterna om bemanning i Genèvekonventionen nr 93 finner jag på de av Sveriges fartygsbefälsförening anförda skälen, att föreskrifterna icke utgöra hinder för ratificering av konventionen från svensk sida.

I fråga om Genèvekonventionens bestämmelser om arbetstid må erinras, att vid utarbetandet av nu gällande sjöarbetstidslag eftersträvades att bringa lagen i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i Seattlekonventionen nr 76. Det befanns emellertid, att konventionens principer icke kunde helt godtagas. Detta gällde särskilt det i konventionen upptagna förbudet mot regelbundet övertidsarbete samt avsaknaden av dispens- och övergångsbestämmelser i konventionen. En tillämpning av konventionens föreskrifter om den ordinarie arbetstidens längd befarades nödvändig göra avsevärda personalökningar och därav föranledda till- och ombyggnader av bostäderna å ett stort antal fartyg. De betydande kostnader, som därigenom skulle upp-

stå, ansågos menligt inverka på Sveriges möjligheter att konkurrera på sjöfartens område. Förbud mot regelbundet övertidsarbete upptogs därför icke i sjöarbetstidslagen. Därjämte infördes i lagen dels en allmän dispensbestämmelse och dels en övergångsbestämmelse för existerande fartyg, vilken möjliggjorde att tvåvaktssystemet i stor utsträckning kunde bibehållas. I den reviderade Genèvekonventionen nr 93 återfinnes icke förbudet mot regelbundet övertidsarbete. Sjöarbetstidslagen, som medger upp till 24 timmars regelbundet övertidsarbete i veckan, strider således icke mot sistnämnda konvention i detta hänseende. Däremot saknar även konventionen nr 93 såväl en allmän dispensbestämmelse som en övergångsbestämmelse för existerande fartyg. För en ratificering av konventionen erfordras följaktligen en sådan ändring av sjöarbetstidslagen, att nämnda bestämmelser förklaras skola gälla endast fartyg med en bruttodräktighet understigande 500 registerton, eller sålunda fartyg som falla utanför konventionen. I fråga om fartyg med en bruttodräktighet överstigande 500 registerton har sjöarbetstidslagens allmänna dispensbestämmelse tillämpats endast i ett par fall, medan 30 fartyg för närvarande åtnjuta undantag enligt lagens övergångsbestämmelse. Den omständigheten att så få fartyg äro undantagna från tillämpning av lagens föreskrifter tyder på att de farhågor, som i samband med sjöarbetstidslagens antagande framkommo angående svårigheten att anpassa arbetstiden å de svenska fartygen efter lagens bestämmelser, voro överdrivna. Den i lagen — och numera även i konventionen — medgivna rätten till regelbundet övertidsarbete torde, rätt utnyttjad, verksamt bidra till att göra dispens- och övergångsbestämmelser överflödiga, i varje fall beträffande fartyg av den storlek konventionen avser. Att konventionen saknar dispens- och övergångsbestämmelser torde därför icke utgöra ett avgörande hinder mot att konventionen ratificeras.

Ehuru konventionens utformning i angivna avseenden således icke bör hindra en anslutning från svensk sida, finnas dock vissa andra föreskrifter i konventionen, vilka ur svensk synpunkt försvåra eller omöjliggöra en ratificering.

Enligt konventionen är arbete nattetid för person under sexton år förbjudet, medan 10 § sjömanslagen stadgar sådant förbud endast i fråga om nordsjö- och vidsträcktare fart. Beträffande inskräntare fart hindrar ej sjömanslagen att en femtonåring och — i undantagsfall — en fjortonåring användes i nattarbete. För att möjliggöra en ratifikation måste sålunda sjömanslagen ändras så, att beträffande fartyg med en bruttodräktighet av 500 registerton eller däröver förbudet att använda person under sexton år till arbete nattetid utsträcker sig till alla farvatten. Sjömanskommittén har i enlighet med sitt uppdrag upptagit den svenska sjömanslagen till revision samt även framlagt en promemoria i ämnet. De fyra nordiska länderna behandla för närvarande i samråd frågan om en gemensam revision av de nordiska sjömanslagarna. En förberedande internordisk konferens härom hölls i november 1949. Vid denna konferens diskuterades jämväl bestämmelserna i 10 § sjömanslagen utan att enighet kunde nås om ett gemensamt

uttalande i ämnet. Den svenska delegationen, i vilken såväl redarna som de ombordanställda voro representerade, förklarade emellertid såsom sin enhälliga mening, att i princip nattvila borde beredas minderåriga under sex-ton år enligt konventionens föreskrifter, dock med rätt för Sverige att meddela erforderlig undantagsbestämmelse. Enligt uppgift var tanken närmast den, att ifrågavarande bestämmelse skulle upptaga undantag beträffande fartyg med en bruttodräktighet understigande 500 registerton eller sålunda fartyg som icke beröras av konventionen. Fortsatta internordiska överläggningar skola hållas i april innevarande år. Förslag till ny svensk sjömanslag kan väntas bli framlagt vintern 1950/51. Det torde icke vara lämpligt att föregripa det pågående internordiska lagstiftningsarbetet genom att i detta sammanhang ändra 10 § sjömanslagen enbart för att möjliggöra en omedelbar ratificering av konventionen.

Genèvekonventionen innehåller vidare bestämmelser om minimilöner för matrosar. Sålunda föreskrives, att matroslohyran icke må understiga ett visst belopp i pund sterling eller U. S. A.-dollar eller motsvarande värde i annat lands valuta. Denna föreskrift skall enligt konventionen tillämpas på varje fartyg, som är registrerat i den ratificerande medlemsstatens territorium, och å varje person, som är anställd å sådant fartyg. Konventionen må ratificeras genom lagstiftning, kollektivavtal eller en kombination av båda. En ratifikation måste anses innebära, att det ratificerande landet förbinder sig tillse att konventionen tillämpas utan undantag. Grundar sig ratificeringen på kollektivavtal, måste sålunda förutsättningen vara den, att vid varje tidpunkt under de fem år, konventionen blir bindande, icke finnes någon sjöman av manskapsgrad, som ej genom kollektivavtal är tillförsäkrad lägsta den i konventionen föreskrivna lönen. Parterna å den svenska arbetsmarknaden kunna icke tvingas att genom kollektivavtal reglera sina ömsesidiga rättigheter och förpliktelser. Ej heller finnes anslutningsskyldighet till kollektivavtal. Jämväl i övrigt saknas lagstiftning på löneområdet. Det skulle alltså för ratificering av konventionen bli erforderligt att stifta en lag, vilken antingen fastställde konventionens minimilön såsom lägsta lön för matrosar å svenska fartyg eller gäve garantier att för sådana matrosar skulle finnas kollektivavtal, enligt vilket lönen icke finge understiga den i konventionen föreskrivna betalningen. Med hänsyn till vad jag nu anfört kan jag icke ansluta mig till den i vissa yttranden över konventionen framförda meningen, att en lagstiftning i ämnet kan underlåtas, därför att enligt nu gällande svenska kollektivavtal matroslönen överstiger minimilönen enligt konventionen och att en ändring härutinnan synes föga sannolik. Ett stöd för riktigheten av denna min uppfattning har jag däri att, när på nordiskt initiativ spörsmålet om innebörden av ratifikation på grundval av kollektivavtal behandlades vid sammanträdet med paritetiska sjöfartskommissionens subkommitté i Genève hösten 1948, resultatet av diskussionen och omröstningen i frågan tydligt gav vid handen, att svensk lagstiftning på löneområdet erfordrades för att konventionen skulle kunna ratificeras av Sverige. Eftersom lagstiftning på löneområdet sålunda torde vara oundviklig, därest

konventionen anses böra ratificeras, återstår att taga ställning till spörsmålet om sådan lagstiftning bör genomföras för Sveriges del. Jag vill här erinra om att frågan om lagstiftning på löneområdet tidigare prövats av statsmakterna i samband med en internationell konvention. Kungl. Maj:t begärde i propositionen 1929:185 riksdagens yttrande angående bl. a. ett vid Internationella arbetskonferensens elfte sammanträde sommaren 1928 antaget förslag till konvention angående införande av metoder för fastställande av minimilöner. Av propositionen framgår, att på ett undantag när samtliga i ärendet hörda myndigheter, korporationer och fackliga organisationer ställde sig avvisande till tanken att i lag fastställa minimilöner. Föredraganden, dåvarande chefen för socialdepartementet, fann också att konventionen icke då borde biträdas av Sverige. Såväl andra lagutskottet som riksdagen förklarade sig icke ha något att erinra mot departementschefens uttalande. Inställningen i vårt land är fortfarande den, att lagstiftning om minimilöner icke bör förekomma. I de yttranden, som avgivits över Genèvekonventionen nr 93, har icke heller sådan lagstiftning förordats. Enligt min mening bör det icke ifrågakomma att nu övergiva vår hittills intagna hållning mot lagstiftning om minimilöner.

Under återopande av vad jag anfört i anslutning till konventionens bestämmelser om förbud att använda person under sexton år till arbete nattetid samt om viss minimilön för matrosar kan jag icke förorda, att konventionen nr 93 för närvarande ratificeras.»

Utskottet.

Genèvekonventionen nr 91 angående semester med bibehållen hyra för sjömän, vilken ersätter den av Sverige ej ratificerade Seattlekonventionen nr 72, stadgar längre semester för befäl än för manskap. Denna bestämmelse strider mot den svenska semesterlagen, som icke gör åtskillnad mellan olika grupper av arbetstagare. Därest statsmakterna skulle besluta en lagändring, innebärande att alla arbetstagare tillförsäkrades tre veckors semester, synes, såsom departementschefen uttalat, hinder för ratificering från svensk sida icke längre föreligga, enär efter en sådan lagändring ingen svensk sjöman skulle få kortare semester än någon med konventionen avsedd sjöman. Med hänsyn härtill ansluter sig utskottet till departementschefens uppfattning, att med ställningstagandet till ratifikationsfrågan bör anstå tills pågående utredning angående en till tre veckor förlängd allmän semester slutförts och statsmakterna tagit ställning till det spörsmålet.

Genèvekonventionen nr 92 angående besättningens bostäder å fartyg föret visserligen en del avvikelser från den av Sverige ratificerade Seattlekonventionen nr 75 med samma benämning, men då avvikelserna för Sveriges del icke äro av större betydelse och icke utgöra hinder för en svensk anslutning till den nya konventionen, får utskottet tillstyrka, att riksdagen lämnar sitt samtycke till att Genèvekonventionen nr 92 ratificeras av Sverige.

Genèvekonventionen nr 93 angående hyror, arbetstid och bemanning å fartyg ersätter *Seattlekonventionen nr 76* med samma benämning. Sistnämnda konvention har icke ratificerats av Sverige. Departementschefen har ansett, att för närvarande ej heller konventionen nr 93 bör ratificeras av Sverige.

Såsom hinder mot ratificering av konventionen nr 76 har från svensk håll främst åberopats, förutom att konventionen saknade övergångsbestämmelser för redan existerande fartyg, att konventionen upptog ett undantagslöst förbud mot regelbundet övertidsarbete. Det måste därför hälsas med tillfredsställelse, att i den reviderade konventionen vidtagits sådan ändring, att den svenska sjöarbetstidslagens bestämmelser om övertidsarbete ej utgöra hinder för svensk ratificering av konventionen. I likhet med kommerskollegium anser utskottet, att frånvaron av övergångsstadgande i konventionen efter hand kommer att förlora i betydelse för Sveriges del. Med hänsyn härtill och på grund av de av departementschefen härutinnan åberopade skälen torde, såsom departementschefen uttalat, den omständigheten, att konventionen saknar dispens- och övergångsbestämmelser icke utgöra ett avgörande hinder mot att konventionen ratificeras. Utskottet delar jämväl departementschefens uppfattning, att konventionens föreskrifter om bemanning icke utgöra hinder för en anslutning från svensk sida.

Departementschefen har såsom skäl för att han icke kunnat förorda, att konventionen nr 93 för närvarande ratificeras, åberopat, att konventionen innehåller från svensk lagstiftning avvikande regler om minderårigas användning till arbete nattetid samt att konventionen upptager bestämmelser om viss minimilön för matrosar. Skiljaktigheterna beträffande bestämmelserna om minderårigas nattarbete — vilka förefunnos även vid jämförelse med konventionen nr 76 men som dock icke tidigare synas ha åberopats som hinder mot ratificering — torde vara av den art, att en anslutning till konventionen skulle nödvändiggöra en ändring i 10 § sjömanslagen. Med hänsyn till det pågående internordiska lagstiftningsarbetet angående revision av sjömanslagarna synes det lämpligast att avvakta resultatet därav innan slutlig ställning tages till frågan om ändring av den svenska sjömanslagen i denna del. Enligt vad departementschefen uttalat, skulle — på grund av konventionens bestämmelser om minimilön — svensk lagstiftning på löneområdet erfordras för att konventionen skulle kunna ratificeras av Sverige. Utskottet är av den uppfattningen, att sådan lagstiftning helst bör undvikas. Vidare hyser utskottet, i likhet med socialpolitiska delegationen, principiella betänkligheter mot att arbetslönens storlek regleras i en internationell konvention. Utskottet ansluter sig därför jämväl beträffande ifrågasvarande konvention till departementschefens uppfattning, att konventionen för närvarande icke bör ratificeras av Sverige.

Enligt vad utskottet erfarit ha även i andra länder betänkligheter yppats mot ratificering av konventionen, beroende bland annat på konventionens bestämmelser om minimilön. Huruvida förutsättningar finnas för en revision av konventionen i denna del torde därför enligt utskottets uppfattning böra närmare undersökas. Utskottet vill i samband härmed fram-

hålla önskvärdheten av att Sverige så småningom skall kunna ansluta sig till en konvention å förevarande område.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte meddela Kungl. Maj:t samtycke till att för Sveriges del ratificera Internationella arbetsorganisationens konvention nr 92 angående besättningens bostäder å fartyg;

B. att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till känna vad utskottet anført beträffande organisationens konventioner nr 91 och 93; samt

C. att motionen I: 472, i den mån den icke kan anses besvarad genom vad utskottet under A. och B. hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 4 maj 1950.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Forslund, Sten, Wistrand, Nils Elowsson, Nerman, fru Svenson* och herr Carl Eric Ericsson;

från andra kammaren: herr Ryberg, fru Johansson i Norrköping, herrar Nilsson i Göteborg, Hagård, fröken Höjer, herrar Lundberg, Svenson i Göteborg och fru Sjöstrand.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Svensson* i Göteborg.